

بِسْمِ تَعَالَى

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان تهران

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس نظری/عملی

همکار محترم: آقای مهرداد ملکی جاماسبی

لطفا در تکمیل طرح درس سعی گردد انطباق بین اهداف آموزشی/ رفتاری، روش تدریس، وسایل کمک آموزشی و روش ارزشیابی دانشجو در نظر گرفته شود و همچنین تعداد جلسات در نظر گرفته شده مطابق با ساعات آموزشی در واحد درسی نظری و عملی رعایت گردد. (مثال: اگر نیم واحد نظری و نیم واحد عملی واحد درسی مدرس را تشکیل می دهد پس ۴ جلسه دو ساعته نظری و ۸ جلسه عملی دو ساعته تکمیل گردد)

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همگی موارد این بند ضروری است)

- عنوان درس : اصول مدیریت خدمات پرستاری
- نام و نام خانوادگی مدرس : مهرداد ملکی جاماسبی
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: مهرداد ملکی جاماسبی
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر امیر صادقی
- نوع و میزان واحد به تفکیک: **نظری** ۲ واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: ترم ششم کارشناسی پرستاری
- زمان درس: نیمسال اول و دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵
- مکان آموزش : دانشکده پرستاری و مامایی

جلسه	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
۱	معارفه و تعریف مدیریت	۱. دانشجو بتواند اهداف و خط‌مشی‌های واحد مدیریت پرستاری را توضیح دهد. ۲. دانشجو منابع علمی و نحوه ارزشیابی درس را بشناسد. ۳. دانشجو بتواند تعریف مدیریت را از دیدگاه صاحب‌نظران بیان و مقایسه نماید.	شناختی، عاطفی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	پاورپوینت تعاملی، ویدئو کوتاه از یک مدیر پرستاری،	کویز (حضورى یا آنلاین کوتاه)
۲	تاریخچه مدیریت و مکاتب اصلی	۱. دانشجو بتواند نظریه‌های مدیریت کلاسیک، نئوکلاسیک و جدید را توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند تفاوت‌های مکاتب مدیریت را با مثال مقایسه کند. ۳. دانشجو بتواند مفاهیم سازمان، مدیر،	شناختی، عاطفی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	پاورپوینت، محتوای از قبل ضبط شده (Podcast)، مقایسه مکاتب	کویز (حضورى یا آنلاین کوتاه)

^۱ رفتارهای ویژه‌ای که فراگیران باید از خود بروز دهند تا مشخص شود یادگیری رخ داده است بنابراین در زمان نگارش باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه‌گیری باشد.

^۲ با توجه به مدل بلوم که اهداف آموزشی را طبقه‌بندی کرده است (Bloom's Taxonomy) نوع حیطه یادگیری: شناختی، عاطفی و روانی-حرکتی (Cognition, Affective, Psychomotor) مشخص می‌شود.

^۳ روش تدریس متناسب باهدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود

^۴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی)، پروژه / تکلیف و...

					هدف، اثربخشی و کارایی را تعریف و در موقعیت‌های پرستاری به کار گیرد.		
۳	سطوح مدیریت خدمات پرستاری، اصول و وظایف مدیران پرستاری	۱. دانشجو بتواند "مدیریت در پرستاری" را تعریف کند. ۲. دانشجو بتواند سلسله‌مراتب مدیران پرستاری را ترسیم نماید. ۳. دانشجو بتواند نقش فرآیند مدیریت را در فرآیند پرستاری تحلیل کند. ۴. دانشجو بتواند مهارت‌های لازم برای رده‌های مختلف مدیریت پرستاری را شناسایی و در ایفای نقش تمرین کند.	شناختی، روانی- حرکتی	مطالعه موردی یک بیمارستان، ایفای نقش (مصاحبه برای پست سرپرستاری)، بحث گروهی	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	سناریوی مطالعه موردی، طراحی لحظه ای چک لیست ارزیابی ایفای نقش، وایت‌برد	ارائه راه‌حل برای مطالعه موردی، ارزیابی هم‌تا از عملکرد در ایفای نقش
۴	اصول و وظایف مدیریت با توجه به توانایی‌های لازم برای مدیریت	۱. دانشجو بتواند اصول اساسی مدیریت را نام ببرد و توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند وظایف مدیران (برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت، کنترل و ...) را تحلیل و در مثال‌های بیمارستانی به کار ببرد.	شناختی	یادگیری معکوس (Flipped Classroom): ارسال ویدئو قبل از کلاس، حل تمرین و رفع اشکال در کلاس	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	ویدئوی آموزشی کوتاه (۱۵ دقیقه)، مسئله/تمرین برای حل در کلاس، پاورپوینت	کویز کوتاه از محتوای ویدئو، ارزیابی پاسخ به تمرین کلاسی
۵	فرآیند برنامه‌ریزی، اصول و مراحل،	۱. دانشجو بتواند مفهوم برنامه‌ریزی را تعریف کند. ۲. دانشجو بتواند انواع برنامه‌ریزی را نام	شناختی/ روانی- حرکتی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	نمونه چارت گانت، کامپیوتر	کویز (حضور یی آنلاین کوتاه) ارائه گروهی

					<p>ببرد و با هم مقایسه نماید.</p> <p>۳. دانشجوی بتواند مراحل فرآیند برنامه ریزی را تشریح کند.</p> <p>۴. دانشجوی بتواند از فنون برنامه ریزی (گانت، پرت، سی پی ام) در حل مسائل مدیریتی استفاده نماید.</p>	<p>انواع برنامه ریزی</p>	
<p>ارزیابی چارت سازمانی طراحی شده، مشاهده و فیدبک نقش آفرینی</p>	<p>نمونه چارت های سازمانی بیمارستانی</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>طراحی چارت سازمانی برای بخش های مختلف، بازی نقش (Role Play) برای تفویض اختیار</p>	<p>شناختی / عاطفی / روانی حرکتی</p>	<p>۱. دانشجوی بتواند سازماندهی و انواع آن (رسمی و غیررسمی) را توضیح دهد.</p> <p>۲. دانشجوی بتواند نمودار سازمانی ترسیم کند.</p> <p>۳. دانشجوی بتواند روش های تقسیم کار در پرستاری را توضیح دهد.</p> <p>۴. دانشجوی بتواند مفاهیمی چون اختیار، تمرکز، حیطة نظارت را تحلیل و در سناریوهای فرضی به کار گیرد.</p>	<p>سازماندهی، اصول و فرآیند، مفاهیم مختلف سازماندهی</p>	<p>۶</p>
<p>تحویل محاسبات انجام شده برای یک بخش فرضی، پرسش و پاسخ شفاهی</p>	<p>فایل اکسل شامل فرمول ها، داده های واقعی از بخش های بیمارستان، ماشین حساب</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>حل مسئله (محاسبه نیروی انسانی مورد نیاز برای بخش های فرضی)، کار با اکسل، ارائه نمونه های واقعی</p>	<p>شناختی / روانی حرکتی</p>	<p>۱. دانشجوی بتواند اهمیت تأمین نیروی انسانی در بیمارستان را توضیح دهد.</p> <p>۲. دانشجوی بتواند فرمول های محاسبه نیروی انسانی را به کار گیرد.</p> <p>۳. دانشجوی بتواند استانداردهای تأمین</p>	<p>تأمین نیروی انسانی، فرمول ها و استانداردها</p>	<p>۷</p>

					نیرو را تحلیل کند و در مثال‌های عملی استفاده نماید.		
۸	هدایت و رهبری: مفهوم، تاریخچه، نظریه‌ها و سبک‌ها	۱. دانشجو بتواند مفهوم و فرآیند رهبری را توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند تفاوت مدیر و رهبر را تحلیل کند. ۳. دانشجو بتواند سبک‌های مختلف رهبری را تشخیص دهد و نقاط قوت و ضعف هر کدام را بیان کند.	شناختی، عاطفی	ارزیابی سبک رهبری (پرسشنامه آنلاین)، تحلیل فیلم کوتاه در مورد سبک‌های جدید رهبری	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	پرسشنامه آنلاین سبک رهبری، کلیپ‌های ویدئویی از رهبران مشهور	تحلیل خودارزیابی سبک رهبری
۹	امتحان میان‌ترم	دانشجو بتواند با پاسخ درست به پرسش‌های مطرح شده، مفاهیم جلسات ۱ تا ۸ را توضیح داده و در مثال‌های کاربردی به کار ببرد.	شناختی	آزمون ترکیبی (تستی و تشریحی)	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	برگه امتحانی	تصحیح اوراق
۱۰	کنترل و ارزشیابی و کاربرد آن در پرستاری	۱. دانشجو بتواند مفهوم و فرآیند کنترل در مدیریت را شرح دهد. ۲. دانشجو بتواند روش‌های کنترل و ارزشیابی را مقایسه کند. ۳. دانشجو بتواند مشکلات رایج در ارزشیابی را تحلیل کند. ۴. دانشجو بتواند یک فرم ارزشیابی عملکرد طراحی و اجرا نماید.	روانی حرکتی	طراحی فرم ارزشیابی عملکرد برای دانشجویان پرستاری بحث گروهی درباره چالش‌ها	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	نمونه فرم‌های ارزشیابی معتبر، چک لیست‌های عملی، case study مربوط به ارزیابی نادرست	طراحی یک فرم ارزشیابی، اجرای یک ارزشیابی فرضی با چک لیست

<p>ارائه و دفاع از بودجه پیشنهادی گروه، ارزیابی توجیه اقتصادی تصمیمات</p>	<p>نرم افزار Excel، داده‌های مالی نمونه (غیر واقعی)، سناریوی بودجه‌ریزی</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>شبیه‌سازی بودجه‌ریزی برای یک بخش. رقابت گروهی برای تخصیص بهینه بودجه</p>	<p>عاطفی / روانی حرکتی</p>	<p>۱. دانشجو بتواند مفهوم بودجه‌بندی و انواع آن را توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند فرآیند بودجه‌بندی را تحلیل نماید. ۳. دانشجو بتواند در یک سناریو فرضی بودجه بخش پرستاری را طراحی و توجیه کند.</p>	<p>اصول بودجه بندی در مدیریت خدمات پرستاری</p>	<p>۱۱</p>
<p>شرکت در کویز آنلاین درباره استانداردها</p>	<p>مستندات استانداردهای اعتباربخشی وزارت بهداشت، قالب برنامه آموزشی</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ</p>	<p>شناختی / عاطفی</p>	<p>۱. دانشجو بتواند تاریخچه و اهداف اعتباربخشی را توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند حیطه‌های اعتباربخشی را شناسایی کند. ۳. دانشجو بتواند برنامه‌ریزی آموزشی و بهسازی پرسنل را طراحی نماید. ۴. دانشجو بتواند انواع آموزش ضمن خدمت را تحلیل کند.</p>	<p>اعتباربخشی: تعاریف، مفاهیم و تاریخچه</p>	<p>۱۲</p>
<p>نوشتن گزارش برای یک سناریو، ارزیابی هم‌تاگروهی گزارش‌ها</p>	<p>نمونه گزارش‌های خوب و بد، نرم‌افزار شبیه‌ساز HIS</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>نوشتن گزارش برای incidentهای فرضی، تحلیل گزارش‌های نمونه دارای اشکال</p>	<p>شناختی، روانی - حرکتی</p>	<p>۱. دانشجو بتواند اصول صحیح گزارش نویسی را بیان کند. ۲. دانشجو بتواند گزارش‌های پرستاری را بر اساس استاندارد تهیه نماید. ۳. دانشجو بتواند مسئولیت‌های قانونی در فرآیند ثبت گزارش را توضیح دهد.</p>	<p>گزارش نویسی در پرستاری</p>	<p>۱۳</p>

<p>ارائه استدلال در بحث، نوشتن تحلیل یک case study قانونی</p>	<p>case studyهای اخلاق-محور و قانونی، متن قوانین مرتبط با پرستاری (از سایت نظام پرستاری)</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>بحث اخلاقی (Debate) درباره‌های case studyهای واقعی تحلیل ماده‌های قانونی مربوطه</p>	<p>شناختی، عاطفی</p>	<p>۱. دانشجو بتواند اصول اخلاقی و قانونی مرتبط با پرستاری را بیان کند. ۲. دانشجو بتواند تخلفات پرستاری و اقدامات انضباطی مرتبط را تحلیل نماید. ۳. دانشجو بتواند در بحث‌های اخلاقی و قانونی استدلال مستدل ارائه دهد.</p>	<p>اخلاق و قوانین پرستاری</p>	<p>۱۴</p>
<p>عملکرد در شبیه‌سازی بحران، ارائه طرح کوتاه مدیریت بحران برای بخش خود</p>	<p>مانکن، تجهیزات ایمنی، سناریوهای بحران نوشته شده</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>شبیه‌سازی بحران (مثلاً آتش‌سوزی، ورود همزمان مصدومین زیاد)، تمرینات تنفسی</p>	<p>شناختی، روانی- حرکتی</p>	<p>۱. دانشجو بتواند مفهوم بحران را تعریف کند. ۲. دانشجو بتواند مراحل مدیریت بحران را توضیح دهد. ۳. دانشجو بتواند تدابیر لازم در زمان بحران را طراحی و شبیه‌سازی کند.</p>	<p>مدیریت بحران و استرس</p>	<p>۱۵</p>
<p>ارزیابی ارائه دانشجویی (محتوا، شیوه ارائه)، مشارکت در بحث</p>	<p>منابع معتبر اسلامی درباره مدیریت، پاورپوینت ساخته شده توسط دانشجویان</p>	<p>۶۰ تا ۹۰ دقیقه</p>	<p>ارائه دانشجویی (کنفرانس) درباره تطبیق اصول مدیریت اسلامی با موارد عملی پرستاری، بحث</p>	<p>شناختی، عاطفی</p>	<p>۱. دانشجو بتواند مبانی مدیریت اسلامی را توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند ویژگی‌های مدیر اسلامی را تحلیل نماید. ۳. دانشجو بتواند اصول مدیریت اسلامی را با مثال‌های پرستاری تطبیق دهد.</p>	<p>مدیریت اسلامی و کنفرانس دانشجویی</p>	<p>۱۶</p>

			گروهی درباره چالش‌های اجرایی				
۱۷	مدیریت فرآیندهای بالینی و بهبود کیفیت	۱. دانشجو بتواند مفاهیم بهبود مستمر کیفیت و Lean Six Sigma را توضیح دهد. ۲. دانشجو بتواند فرآیندهای کلیدی بالینی را ترسیم نماید. ۳. دانشجو بتواند تحلیل علل ریشه‌ای خطاها را انجام دهد. ۴. دانشجو بتواند یک پروژه کوچک بهبود کیفیت طراحی و ارائه کند.	شناختی، روانی- حرکتی	کارگاه عملی: ترسیم نقشه فرآیند (Flowcharting) یک فرآیند بالینی، انجام یک پروژه کوچک بهبود کیفیت با روش PDCA، شبیه‌سازی RCA	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	نرم‌افزارهای ترسیم فرآیند (draw.io)، Lucidchart templates مربوط به PDCA و RCA، کاغذ و ماژیک	تحویل نقشه فرآیند ترسیم شده، ارائه خلاصه پروژه بهبود کیفیت
۱۸	آینده‌نگاری در مدیریت پرستاری؛ فناوری و رهبری	۱. دانشجو بتواند تأثیر فناوری‌های نوین (هوش مصنوعی، تله‌مدیسن و...) بر مدیریت پرستاری را تحلیل کند. ۲. دانشجو بتواند آینده رهبری در پرستاری را پیش‌بینی و نقد نماید. ۳. دانشجو بتواند نتایج و ایده‌های خود را در یک جلسه گروهی ارائه و درباره آن با دیگران بحث کند.	شناختی، عاطفی	world café درباره آینده مدیریت پرستاری، ارائه دانشجویی درباره یک فناوری نوظهور، پنل بحث و جمع‌بندی نهایی	۶۰ تا ۹۰ دقیقه	مقالات و ویدئوهای مربوط به آینده پرستاری، تخته سفید برای جلسه گروهی	مشارکت فعال در جلسه گروهی، ارائه کوتاه درباره یک فناوری

جلسات ۱۷ و ۱۸: در صورت داشتن زمان کافی برای تدریس و بصورت جلسات مازاد نیز برای دانشجویان قابل ارائه می باشد.

ارزیابی دانشجو

میزان نمره از کل	ابزار ارزشیابی ^۵	تاریخ	نوع ارزشیابی
۳ نمره	پرسش و پاسخ در قالب سوالات کوتاه پاسخ کوئیزهای آنلاین	مستمر (از جلسه ۲ به بعد)	کوئیز
۲ نمره	بررسی تکالیف توسط استاد	از جلسه ۴ به بعد	ارائه پروژه/تکلیف ^۶
۵ نمره	آزمون ترکیبی (تستی چهار گزینه ای و تشریحی)	جلسه نهم	امتحان میان ترم

^۵ در ابزار ارزشیابی نوع آزمون مشخص شود مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، چکلیست، آسکی و... باشد.
^۶ اگر پروژه و تکلیفی قرار است دانشجویان انجام دهند و نمره‌ای در نظر گرفته شده است حتماً در قسمت پیوست‌ها چکلیست ارزیابی این تکالیف/ پروژه را ارائه نمایید

۸ نمره	آزمون ترکیبی (تستی چهار گزینه ای و تشریحی)	مطابق با برنامه امتحانات	امتحان پایان ترم
۲ نمره	تمام جلسات (لیست حضور و غیاب کلاسی)	حضور و مشارکت فعال	سایر موارد
۲۰ نمره			مجموع

منابع:

منابع اصلی:

- Huber, D. (2022). *Leadership and Nursing Care Management* (8th ed.). Elsevier.
- Marquis, B. L., & Huston, C. J. (2021). *Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application* (10th ed.). Wolters Kluwer.

• منابع فارسی:

- یعقوبیان، محبوبه. (۱۳۸۷). اصول مدیریت پرستاری و مامایی. چاپ اول. انتشارات بشری.

- حسینی، میرمحمد. (۱۳۸۶). اصول مدیریت خدمات پرستاری. چاپ اول. انتشارات بشری.
- الوانی، سید مهدی. (۱۳۸۸). مدیریت عمومی. چاپ سی و ششم. انتشارات نی.

• سایر منابع:

- استانداردهای اعتباربخشی بیمارستان‌های ایران، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- قوانین و مقررات مربوط به پرستاری، سایت سازمان نظام پرستاری ایران
- مقالات به روز از پایگاه‌های علمی معتبر PubMed, Scopus, SID :